

ANALISIA

Kirol apustuak: klubentzat arnas, askorentzat zama

Jon Torner Zabala

@jtorner

ARGAZKIA: UZTARRIA

Gero eta gehiago dira euren kamisetan apustu etheen logoa paratzen duten kirol taldeak, futbol klubak bereziki, baina ez soilik horiek ("Oxigenoa Bilbao Basketentzat: RetaBet-ek 10 urtez babestuko du kluba", irakurri berri dugu egunkarietan). Gero eta normalagoa da kirol emaldietan hedabideek tartekatzea apustu egitera gonbidatzen gaituzten iragarkiak. Gure herrietan ikusten badugu lokal bat obratan dagoela, litekeena da joko-areto berria irekitzea bertan. Horri gehitu behar zaio ia guztiok daramagula makina txanpon-jale potentzial bat poltsikoan, telefono mugikorretan kamuflatuta. Behin webgune batean erregistratu eta jokatzeko hasita, oso litekeena da ihes egiteko zirikiturik ez aurkitzea, pantailan jasoko dugun jakinarazpen zaparrada eta balizko sari ederrak medio. Erraza dirudi irabaztea... baina errazagoa da galtzea, bereziki gazteen (mutilen) artean handitzen ari den adikzioak erakusten duenez.

Kirol apustuen gorakadak kezkatuta, kontrako jarrera piztu da jendartearen. Azpeitian, esaterako, Elkar-ekin taldeak deituta herritarrek elkarretaratzea egin zuten pasa den uztailan (argazkian), ire-

kiko duten apustu etxearen aurrealdean, salatzeko, besteak beste, enpresa horiek "sekulako dirutza" egiten ari direla langileen auzoetan, bere behar ekonomikoak ase nahian jendeak apustura jotzen duelako. Gasteizen, Judimendiko gazte asanbladak *Auzoan joko zkanpo*. *Joko aretoen hainbat argipen* txostena plazaratu du. Aretoetako kontrol neurriak (kamerak), tabernek baino ordutegi zabalagoa izatea, droga kontsumoaren eta istiluen igoera areto inguruetan eta horrek dakarren poliziaren presentzia ("kontrol sozial") gero eta handiagoa, kale hezitzaileen beharra izan duten auzokideak makinatan aritzea... Hamaika adarriri heldu diote.

Bestalde, Gamonalen (Gaztela eta Leon), herritar talde batek Udalari eskatu dio lizentziarik ez emateko jokoaren sektoreko enpresei, kirol ekitaldi eta espazioetatik haien publizitatea kentzeko, eta hedabideak ez erabiltzeko apustuak eta jokoa sustatzeko, besteren artean. Zentzu horretan, Italiako Gobernuak debekatu egingo ditu apustu etheen iragarkiak 2019ko urtariletik aurrera, baita enpresa horiek futbol taldeak babestea ere. Bada zer eztabaidatu.

EKONOMIAREN TALAIAN

Armagintzaren negozioa

Juan Mari Arregi

Azken asteotan hipokrisia politiko handi batekin egin dugu topo: kaleko saltzaile migratzaileak (manteroak) salatu eta aldi berean armagintzaren negozioa isilpean gorde, nahiz eta negozio horren ondorioz Yemenen kontra Saudi Arabiak eta beste herrialde batzuek daramaten gerra sekretuan makina bat haur hil dituzten. Espainiako Estatuan, Ciudadanosek eta PPK gogor egin dute manteroaren kontra. Eta hauek eguraldi txarraren, poliziaren eta politikari arrazisten kontra egin behar dute behin eta berriz.

Politikari zenbaitek jarrera faxista eta xenofoboz manteroak xaxatzen zituzten bitartean, Saudi Arabiak –Yemenen kontrako eraso militarren sustatzaile nagusia eta gizateriaren kontrako krimenetan espezializaturik dagoena– eskolara zihoazen autobusak bonbardatu zituen eta 43 haur hil. Bomba horiek Espainiako Estatuaren armagintza negozioaren parte dira, eta euskal enpresak ere hor daude. Negozioa ondu da monarkia espainiarrak xeke arabiarrekin duen harreman estuari esker. 2012-2016 urteen artean Espainiak Saudi Arabiari armak saldu zizkion 1.400 milioi eurotan. 2017an beste 361 milioi izan ziren, aurreko urtean baino %133 gehiago: hegazkin militarra, granadak eta artilleria-munizioa.

Non daude eskuineko alderdi faxista eta xenofoboak? Non gainerako espektro politikoa, euskal eta espainiar ezkerrek barne? Isilik daude halako egoeren aurrean. Non dira Espainiako Estatuako intelektualak? Non Euskal Herrikoak? Prentsan, irratan eta telebistan... Euskal tertuliatzaileek ere aspertzen gaituzte –Tasio, Fitero eta beste bakarren bat kenduta– Casadoren edo Espainiako presidentearen emaztearen aferekin. Uda izatea ez da aitzakia, armen negozio hiltzailearekiko mantentzen ari diren isiltasun konplizea justifikatzeko.